

АНОТАЦІЯ

навчальної дисципліни «Регіональний менеджмент»

1. **Назва дисципліни** – «Регіональний менеджмент».

2. **Лектор** – кандидат географічних наук, доцент Гусева Наталія Володимирівна.

3. **Курс** – 2 (другого (магістерського) рівня вищої освіти), **семестр** – 3.

4. **Кількість**: кредитів – 3; академічних годин – 90 (у т.ч. аудиторних – 36, самостійної роботи – 54).

5. **Опис дисципліни:**

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти системних знань і практичних компетентностей у сфері регіонального менеджменту, розуміння механізмів управління регіональним розвитком, здатності застосовувати сучасні управлінські підходи у вирішенні проблем просторового розвитку, регіональної політики та сталого розвитку територій.

Завдання дисципліни:

- 1) ознайомитися з теоретичними основами регіонального менеджменту: розкрити сутність, принципи та функції управління регіональним розвитком в умовах децентралізації;
- 2) вивчити систему органів управління регіональним розвитком в Україні та зарубіжних країнах; дослідити розподіл повноважень між центральними та місцевими органами влади;
- 3) опанувати методи аналізу, прогнозування та стратегічного планування регіонального розвитку; засвоїти підходи до розробки регіональних стратегій та програм;
- 4) дослідити інструменти регіональної політики: фінансові механізми, інвестиційні стратегії, інструменти залучення коштів структурних фондів ЄС та міжнародних програм розвитку;
- 5) розглянути особливості управління міським і сільським розвитком, проблеми регіональних диспропорцій та інструменти їх подолання в контексті сталого розвитку;
- 6) розвивати практичні навички стратегічного аналізу регіону, розробки управлінських рішень та оцінки ефективності регіональної політики з використанням кількісних і якісних методів.

Зміст дисципліни:

Тема 1. Теоретичні засади регіонального менеджменту. Поняття регіону та регіональної системи. Сутність, принципи та функції регіонального менеджменту. Еволюція концепцій управління регіональним розвитком.

Тема 2. Система управління регіональним розвитком в Україні. Органи державного управління та місцевого самоврядування. Децентралізація та реформа публічного управління: здобутки і виклики.

Тема 3. Зарубіжний досвід регіонального управління. Моделі регіонального менеджменту в країнах ЄС. Когеційна політика ЄС: цілі, інструменти, результати.

Тема 4. Стратегічне планування регіонального розвитку. Методологія розробки регіональних стратегій. SWOT-аналіз, форсайт та інші інструменти стратегічного планування. Моніторинг та оцінювання стратегій.

Тема 5. Фінансові механізми регіонального розвитку. Бюджетна децентралізація. Інструменти фінансування регіонального розвитку. Залучення інвестицій у регіон.

Тема 6. Управління конкурентоспроможністю регіону. Чинники регіональної конкурентоспроможності. Кластерна політика. Смарт-спеціалізація регіонів.

Тема 7. Управління міським розвитком. Міська агломерація як об'єкт управління. Інтегровані стратегії міського розвитку. Партисипативне планування: сутність, інструменти та практики залучення громади до прийняття управлінських рішень щодо розвитку міського середовища.

Тема 8. Регіональні диспропорції та інструменти вирівнювання. Вимірювання регіональної нерівності. Механізми підтримки депресивних та периферійних територій.

Тема 9. Сталий розвиток у регіональному вимірі. Цілі сталого розвитку ООН на регіональному рівні. Екологічні та соціальні аспекти регіонального менеджменту.

Тема 10. Регіональний менеджмент в умовах кризи та постконфліктного відновлення. Управління регіональним розвитком в умовах воєнного стану. Стратегії відновлення регіонів України.

6. *Форми навчання* – лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів відповідно до програми курсу.

7. *Методи викладання і навчання* – пояснювально-ілюстративні (розповідь з елементами бесіди, пояснення, лекція, ілюстрація тощо); репродуктивні; проблемного викладу; частково-пошукові; кейс-метод; ділові ігри та симуляції.

8. *Методи контролю знань, система оцінювання* – усне опитування (індивідуальне, комбіноване, фронтальне), перевірка виконаних практичних робіт, поточна контрольна робота, заліковий семестровий контроль.

9. *Навчально-методичне забезпечення:*

Гладкий О. В. Менеджмент регіонального розвитку: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2019. 246 с.

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13 серпня 2024 р. № 940). *Верховна Рада України*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>

Іжа М. М., Приходченко Л. Л., Саханенко С. Є. та ін. Регіональне управління: навч. посіб. За заг. ред. Л. Л. Приходченко. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2020. 652 с.

Круглов В. В., Мороз В. М., Терещенко Д. А. Регіональний менеджмент і маркетинг: конспект лекцій. Харків: НТУ «ХПІ», 2024. 47 с.

Наумік К. Г., Коваль Т. О. Менеджмент у системі органів державної влади та місцевого самоврядування: регіональний і муніципальний менеджмент: навч. посіб. Харків: ХНЕУ, 2010. 274 с.

Небава М. І., Ткачук Л. М. Управління регіональним розвитком. Електронний навчальний посібник. URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/fmib/25nebava_upravlinnya_regionalnym_rozvytkom/index.html

Регіональне управління: підручник. За заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. Київ: НАДУ, 2018. 512 с.

Пуртов В. Ф., Третьяк В. П., Кудінова М. М. Регіонально-адміністративний менеджмент: навч. посіб. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. 312 с.

Територіальний розвиток і регіональна політика в Україні: Виклики та пріоритети України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України»; наук. редактор В. С. Кравців. Львів: Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України, 2018. 157 с.

10. Мова викладання – українська.